

Ètica per a l'era de la ciència i la tecnologia

Published by [Interacció](#) [1] on 15/10/2017 - 21:52 | Last modification: 05/02/2026 - 15:18

[Josep M. Esquirol](#) [2]

Vivim temps de canvis que demanen reconsiderar **quins són els pilars dels nostres criteris per a la convivència en societat**. En l'era de la ciència i la tecnologia, assumint l'entramat entre aquestes dues nocions com a **sistema tecnocientífic** —en estreta relació amb el sistema econòmic— que **caracteritza l'època actual**, la reflexió sobre aquestes qüestions ha de **centrar-se necessàriament en l'ètica**, acompanyada de conceptes com «**respecte**», «**responsabilitat**» i «**resistència**».

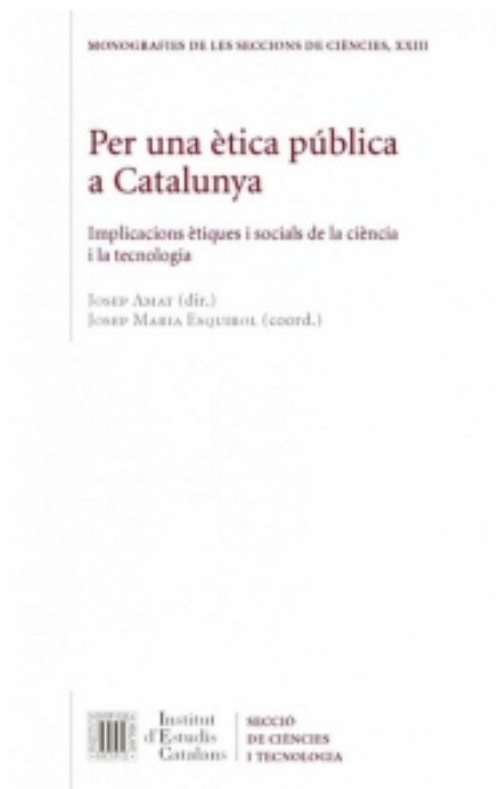
[Josep Maria Esquirol](#) [3] (1963), professor de filosofia a la Universitat de Barcelona i director del grup de recerca Apòria, **aposta per recuperar paraules que han quedat gastades pel seu ús** al llarg de la història, **en comptes d'encunyar neologismes** mancats de càrrega semiòtica, **per recuperar una noció d'ètica renovada** que sigui vàlida segons la nostra manera de veure el món, dominada per una interdependència de sistemes que fan que ja no es pugui parlar de neutralitat entre ciència i tecnologia, i més si tenim en compte la complexitat de les seves interrelacions amb el creixement de la població o l'economia basada en el consum.

El nostre moment històric sorgeix dels avenços en enginyeria genètica i biotecnologia que van tenir lloc a partir dels anys noranta. Segons Esquirol, aquest **és el tercer dels moments que han motivat una atenció més gran a la relació entre l'ètica i la ciència**, juntament amb l'ús de la bomba atòmica en la **Segona Guerra Mundial** i el sorgiment de la **consciència ecològica** a partir de la crisi energètica i la contaminació dels anys seixanta i setanta.

Es tracta d'un **moment que sembla haver descobert la clau de volta de la vida humana** gràcies als descobriments de la ciència, [\[1\]](#) i **que ens impel·leix a no cedir davant el dogmatisme**, a cultivar la resistència. **El nihilisme de l'«actualitat», com el déu Janus, té dos fronts**: el ple, integrat pels set-ciències, la pantallització del món i la ideologia científicotecnista, i el buit, conformat per la política del «poder aprofitat» que pretén desentendre's del seu compromís i responsabilitat.

I som capaços, avui dia, d'assumir una responsabilitat proporcional al nostre poder? En aquesta pregunta rau la base de l'aproximació d'Esquirol a l'ètica per a l'era de la ciència i la tecnologia, que es va començar a gestar amb la publicació de «[El respeto o la mirada atenta](#) [\[4\]](#)», el 2006, i que recentment incorpora «[La resistència íntima: assaig d'una filosofia de la proximitat](#) [\[5\]](#)» i amb «[Per una ètica pública a Catalunya. Implicacions ètiques i socials de la ciència i la tecnologia](#) [\[6\]](#)» (projecte impulsat per l'Institut d'Estudis Catalans, dirigit per Josep Amat i coordinat per Esquirol, que compta amb la participació de prop d'un centenar d'investigadors i acadèmics de l'IEC i altres entitats, i que podeu consultar [en línia](#) [\[7\]](#), també).

L'autor proposa la vinculació de l'educació a les necessitats socials **per al diàleg conjunt** de la ciutadania i les institucions, **no només tutela d'experts, i la reconsideració dels valors intrínsecs de la ciència**, que sovint són ocultats per les pressions econòmiques i els interessos particulars: **llibertat, cooperació, simetria i igualtat, veracitat, raonabilitat, poder i emancipació, i benefici social**. Valors que debatrem, tots ells, a [Interacció 17](#) [8], especialment en el marc de les activitats previstes en l'Eix 3: **Sostenibilitat, ètica i coneixement**.

Podeu consultar aquests llibres al [Centre d'Informació i Documentació](#) [9]

[Inicieu sessió](#) [10]o [registreu-vos](#) [11] per a enviar comentaris

[1] Segons l'autor, el coneixement científic i el pensament humanista són dos registres diferents. En el coneixement científic hi ha avenços propulsats pels descobriments, però en el pensament humanista no hi ha avenç exactament, sinó un «aprofundiment» en les qüestions essencials de la vida.

Tags: valor públic de la cultura

Tags: participació cultural

Tags: governança cultural

Tags: cultura digital

- [12]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/CIDOC/blogs/2017/etica-ciencia-tecnologia>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-search.pl?q=au:%22Esquirol%20i%20Calaf,%20Josep%20M.,%22>

[3] <http://aporia.cat/josep-maria-esquirol/?lang=ca>

[4] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45799>

[5] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45779>

[6] <http://cercles.diba.cat/cgi-bin/koha/opac-detail.pl?biblionumber=45795>

[7] http://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/per_una_etica_publica_a_catalunya.pdf

- [8] <http://interaccio.diba.cat/CIDOC/blogs/2017/interaccio17-preprograma>
- [9] <http://www.diba.cat/web/cerc/cidoc>
- [10] <http://interaccio.diba.cat/>
- [11] <http://interaccio.diba.cat/form/alta-comunitat>
- [12] <https://interaccio.diba.cat/node/7240>